

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

8. prosinca 2020. *

„Zahtjev za prethodnu odluku – Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima – Europski istražni nalog – Direktiva 2014/41/EU – Članak 1. stavak 1. – Članak 2. točka (c) podtočke i. i ii. – Pojmovi ‚pravosudno tijelo‘ i ‚tijelo izdavatelj‘ – Europski istražni nalog koji je izdalo javno tužiteljstvo države članice – Neovisnost u odnosu na izvršnu vlast”

U predmetu C-584/19,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Landesgericht für Strafsachen Wien (Zemaljski kazneni sud u Beču, Austrija), odlukom od 1. kolovoza 2019., koju je Sud zaprimio 2. kolovoza 2019., u kaznenom postupku protiv

A i dr.,

uz sudjelovanje:

Staatsanwaltschaft Wien,

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: K. Lenaerts, predsjednik, R. Silva de Lapuerta, potpredsjednica, A. Prechal, M. Vilaras, E. Regan, L. Bay Larsen, N. Piçarra, A. Kumin i N. Wahl, predsjednici vijeća, T. von Danwitz, C. Toader, K. Jürimäe (izvjestiteljica), L. S. Rossi, I. Jarukaitis i N. Jääskinen, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za austrijsku vladu, J. Schmoll, J. Herrnfeld i C. Leeb, u svojstvu agenata,
- za njemačku vladu, J. Möller i M. Hellmann, u svojstvu agenata,
- za španjolsku vladu, L. Aguilera Ruiz, u svojstvu agenta,
- za nizozemsku vladu, M. K. Bulterman, M. H. S. Gijzen i J. Langer, u svojstvu agenata,
- za poljsku vladu, B. Majczyna, u svojstvu agenta,

* Jezik postupka: njemački

– za Europsku komisiju, S. Grünheid i R. Troosters, u svojstvu agenata,
saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 16. srpnja 2020.,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 1. stavka 1. i članka 2. točke (c) Direktive 2014/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o Europskom istražnom nalogu u kaznenim stvarima (SL 2014., L 130, str. 1. i ispravak SL 2015., L 143, str. 16.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru zahtjeva za izvršenje europskog istražnog naloga u kaznenim stvarima u Austriji koji je izdao Staatsanwaltschaft Hamburg (Državno odvjetništvo u Hamburgu, Njemačka) u pogledu osobe A i drugih nepoznatih osoba osumnjičenih za krivotvorenje bankovnih naloga za plaćanje.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 U uvodnim izjavama 2., 5. do 8., 10. do 12., 15., 19., 21., 22., 34. i 39. Direktive 2014/41 navodi se:
„(2) U skladu s člankom 82. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), pravosudna suradnja u kaznenim stvarima u Uniji temelji se na načelu uzajamnog priznavanja presuda i sudskih odluka koje se, od Europskog vijeća u Tampereu 15. i 16. listopada 1999., obično naziva temeljem pravosudne suradnje u kaznenim stvarima u Uniji.

[...]

- (5) Nakon donošenja okvirnih odluka [Vijeća 2003/577/PUP od 22. srpnja 2003. o izvršenju odluka o zamrzavanju imovine i osiguranju dokaza u Europskoj uniji (SL 2003., L 196, str. 45.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 8., str. 59.)] i [Vijeća 2008/978/PUP od 18. prosinca 2008. o Europskom dokaznom nalogu u svrhu pribavljanja predmeta, dokumenata i podataka za korištenje u kaznenim postupcima (SL 2008., L 350, str. 72.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 6., str. 144. i ispravak SL 2013., L 222, str. 14.)] postalo je jasno da je postojeći okvir za prikupljanje dokaza previše rascjepkan i kompliciran. Stoga je potreban novi pristup.
- (6) U Štokholmskom programu koji je donijelo Europsko vijeće od 10. i 11. prosinca 2009. Europsko vijeće ocijenilo je da bi trebalo nastaviti s nastojanjima u smislu uspostave sveobuhvatnog sustava za pribavljanje dokaza u prekograničnim predmetima, na temelju načela uzajamnog priznavanja. Europsko vijeće naglasilo je da je sustav postojećih instrumenata u tom području rascjepkan i da je potreban novi pristup koji će se temeljiti na načelu uzajamnog priznavanja, ali koji će ujedno uzimati u obzir fleksibilnost tradicionalnog sustava uzajamne pravne pomoći. Europsko vijeće stoga je pozvalo na uspostavu sveobuhvatnog sustava kojim bi se zamijenili svi postojeći instrumenti u tom području, uključujući Okvirnu odluku Vijeća 2008/978/PUP, kojim bi se u najvećoj mogućoj mjeri obuhvatile sve vrste dokaza, predvidjeli rokovi za izvršenje i u najvećoj mogućoj mjeri ograničili razlozi za odbijanje.

- (7) Taj novi pristup temelji se na jedinstvenom instrumentu pod nazivom Europski istražni nalog (EIN). EIN se treba izdavati u svrhu provođenja jedne ili više posebnih istražnih mjera u državi koja izvršava EIN („država izvršiteljica”) radi prikupljanja dokaza. To uključuje pribavljanje dokaza koji su već u posjedu tijela izvršitelja.
- (8) Područje primjene EIN-a trebalo bi biti horizontalno i stoga bi trebalo vrijediti za sve istražne mjere usmjerene na prikupljanje dokaza. Međutim, osnivanje zajedničkog istražnog tima i prikupljanje dokaza unutar tog tima zahtijevaju posebna pravila s kojima je bolje postupati odvojeno. Ne dovodeći u pitanje primjenu ove Direktive, na tu vrstu istražne mjere trebali bi se, stoga, nastaviti primjenjivati postojeći instrumenti.

[...]

- (10) EIN bi se trebao usmjeriti na istražnu mjeru koju treba provesti. Najprimjerenije je da o istražnoj mjeri koju treba koristiti odluči tijelo izdavatelj na temelju podataka kojima raspolaže o dotičnoj istrazi. Međutim, tijelo izvršitelj trebalo bi, kad god je to moguće, koristiti drugu vrstu istražne mjere ako navedena mjera ne postoji u okviru nacionalnog prava ili ne bi bila dostupna u sličnom domaćem slučaju. Dostupnost bi se trebala odnositi na okolnosti kad navedena istražna mjera postoji prema pravu države izvršiteljice, ali je zakonito dostupna samo u određenim situacijama, primjerice, kada se istražna mjera može izreći samo za kaznena djela određenog stupnja ozbiljnosti, protiv osoba za koje već postoji određena razina sumnje ili uz suglasnost dotične osobe. Tijelo izvršitelj također može primijeniti drugu vrstu istražne mjere ako bi ona postigla isti rezultat kao istražna mjera navedena u EIN-u sredstvima kojima se manje zadire u temeljna prava dotične osobe.
- (11) EIN bi trebalo izabrati ako se provođenje istražne mjere čini proporcionalnim, primjerenim i primjenjivim na konkretan slučaj. Tijelo izdavatelj trebalo bi, stoga, utvrditi jesu li traženi dokazi nužni i proporcionalni svrsi postupka, je li izabrana istražna mjera nužna i proporcionalna za pribavljanje dotičnih dokaza i bi li u pribavljanje tih dokaza trebalo izdavanjem EIN-a uključiti drugu državu članicu. Istu procjenu trebalo bi provesti u postupku potvrđivanja ako se potvrđivanje EIN-a zahtijeva u skladu s ovom Direktivom. Izvršenje EIN-a ne bi trebalo odbiti osim na temelju razloga navedenih u ovoj Direktivi. Međutim, tijelo izvršitelj trebalo bi imati pravo odlučiti se za istražnu mjeru koja je manje nametljiva nego mjera navedena u EIN-u ako je njome moguće postići slične rezultate.
- (12) Prilikom izdavanja EIN-a, tijelo izdavatelj trebalo bi obratiti posebnu pozornost na osiguranje punog poštovanja prava sadržanih u članku 48. Povelje Europske unije o temeljnim pravima Europske unije (Povelja). Pretpostavka nedužnosti i prava na obranu u kaznenom postupku osnova su temeljnih prava priznatih u Povelji u području kaznenog pravosuđa. Svako ograničavanje tih prava putem istražne mjere određene u skladu s ovom Direktivom trebalo bi biti u potpunosti usklađeno sa zahtjevima utvrđenima u članku 52. Povelje s obzirom na nužnost, proporcionalnost i ciljeve koje bi trebalo provoditi, posebno zaštitu prava i sloboda drugih osoba.

[...]

- (15) Ovu Direktivu trebalo bi provesti uzimajući u obzir [Direktivu 2010/64/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o pravu na tumačenje i prevođenje u kaznenim postupcima (SL 2010., L 280, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 10., str. 213.), Direktivu 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na informiranje u kaznenom postupku (SL 2012., L 142, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 15., str. 48.) i Direktivu 2013/48/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i

u postupku na temelju europskog uhiđenog naloga te o pravu na obavješćivanje treće strane u slučaju oduzimanja slobode i na komunikaciju s trećim osobama i konzularnim tijelima (SL 2013., L 294, str. 1.),] koje se tiču postupovnih prava u kaznenom postupku.

[...]

- (19) Stvaranje područja slobode, sigurnosti i pravde unutar Unije temelji se na uzajamnom povjerenju i pretpostavci sukladnosti drugih država članica s pravom Unije i, posebno, s temeljnim pravima. Međutim, ta je pretpostavka oboriva. Posljedično, ako postoje utemeljeni razlozi za sumnju da bi izvršenje neke istražne mjere navedene u EIN-u prouzročilo kršenje temeljnog prava dotične osobe te da bi država izvršiteljica zanemarila svoje obveze u vezi sa zaštitom temeljnih prava priznatih u Povelji, izvršenje EIN-a trebalo bi odbiti.

[...]

- (21) Da bi se osigurala brza, učinkovita i dosljedna suradnja između država članica u kaznenim stvarima, potrebna su vremenska ograničenja. Odluka o priznavanju ili izvršavanju te stvarno izvršavanje istražne mjere trebali bi se provesti jednako brzo i trebalo bi im dati jednaku prednost kao i kod sličnih domaćih slučajeva. Trebali bi se odrediti rokovi radi osiguranja donošenja odluke ili izvršavanja u razumnom roku ili radi ispunjavanja proceduralnih zahtjeva u državi izdavateljici.

- (22) Dostupnost pravnih sredstava protiv EIN-a trebala bi biti barem jednaka onima koja su dostupna u domaćem slučaju protiv dotične istražne mjere. U skladu sa svojim nacionalnim pravom, države članice trebale bi osigurati primjenjivost tih pravnih sredstava, uključujući i pravovremenim obavješćivanjem svih zainteresiranih strana o mogućnostima i načinima upotrebe tih pravnih sredstava. U slučajevima u kojima zainteresirana strana uloži prigovore na EIN u državi izvršiteljici u pogledu materijalnih razloga za izdavanje EIN-a, preporuča se informaciju o takvom pobijanju proslijediti tijelu izdavatelju te o tome obavijestiti zainteresiranu stranu.

[...]

- (34) Ova se Direktiva, zbog svojeg područja primjene, bavi privremenim mjerama samo s ciljem prikupljanja dokaza. [...]

[...]

- (39) Ova Direktiva poštuje temeljna prava i načela priznata u članku 6. UEU-a i u Povelji, posebno njezinoj glavi VI., u međunarodnom pravu i međunarodnim sporazumima čije stranke su Unija ili sve države članice, uključujući Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, te u ustavima država članica u njihovim područjima primjene. [...]"

4 Članak 1. te direktive, naslovljen „Europski istražni nalog i obveza njegova izvršenja”, glasi:

„1. Europski istražni nalog (EIN) sudska je odluka koju izdaje ili potvrđuje pravosudno tijelo države članice („država izdavateljica”) radi izvršavanja jedne ili nekoliko posebnih istražnih mjera u drugoj državi članici („država izvršiteljica”) u svrhu pribavljanja dokaza u skladu s odredbama ove Direktive.

EIN se također može izdati za pribavljanje dokaza koji su već u posjedu nadležnih tijela države izvršiteljice.

2. Države članice izvršavaju EIN na temelju načela uzajamnog priznavanja i u skladu s ovom Direktivom.

3. Izdavanje EIN-a može zatražiti osumnjičenik ili okrivljenik, ili odvjetnik u njegovo ime, u okviru važećih prava obrane u skladu s nacionalnim kaznenim postupkom.

4. Ova Direktiva ne utječe na obvezu poštovanja temeljnih prava i pravnih načela sadržanih u članku 6. UEU-a, uključujući prava na obranu osoba koje podliježu kaznenom postupku, i sve obveze pravosudnih tijela u tom smislu ostaju nepromijenjene.”

5 U skladu s člankom 2. navedene direktive, naslovljenim „Definicije”:

„Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

[...]

(c) ‚tijelo izdavatelj’ znači:

- i. sudac, sud, istražni sudac ili javni tužitelj nadležan u dotičnom predmetu; ili
- ii. bilo koje drugo nadležno tijelo, kako je određeno u državi izdavateljici, koje u dotičnom slučaju djeluje kao istražno tijelo u kaznenom postupku s nadležnošću za prikupljanje dokaza u skladu s nacionalnim pravom. Osim toga, prije prosljeđivanja tijelu izvršitelju, EIN se potvrđuje nakon što sudac, sud, istražni sudac ili javni tužitelj u državi izdavateljici pregleda njegovu sukladnost s uvjetima za izdavanje EIN-a u okviru ove Direktive, a posebno s uvjetima iz članka 6. stavka 1. Ako je EIN potvrdilo pravosudno tijelo, to tijelo se također može smatrati tijelom izdavateljem za potrebe prosljeđivanja EIN-a;

(d) ‚tijelo izvršitelj’ znači tijelo koje je nadležno za priznavanje EIN-a i osiguranje njegova izvršavanja u skladu s ovom Direktivom i postupcima koji se primjenjuju u sličnom domaćem slučaju. Za takve se postupke može zahtijevati sudsko odobrenje u državi izvršiteljici ako je tako predviđeno njezinim nacionalnim pravom.”

6 U članku 3. te direktive, naslovljenom „Područje primjene EIN-a”, propisuje se:

„EIN obuhvaća sve istražne mjere s izuzetkom uspostave zajedničkog istražnog tima i prikupljanja dokaza u takvom timu [...].”

7 U skladu s člankom 4. Direktive 2014/41, naslovljenim „Vrste postupaka za koje se može izdati EIN”:

„EIN se može izdati:

(a) u odnosu na kazneni postupak koji pokreće pravosudno tijelo ili koji se može pokrenuti pred tim tijelom u vezi s kaznenim djelom prema nacionalnom pravu države izdavateljice;

[...]

(c) u postupku koji pokreću pravosudna tijela za djela koja su kažnjiva prema nacionalnom pravu države izdavateljice jer predstavljaju kršenje pravnih pravila i kad odluka može dovesti do postupka pred sudom koji je nadležan posebno u kaznenim stvarima; i

[...]”

8 U članku 6. te direktive, naslovljenom „Uvjeti izdavanja i prosljeđivanja EIN-a”, utvrđuje se:

„1. Tijelo izdavatelj može izdati EIN samo kada su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) izdavanje EIN-a je potrebno i proporcionalno svrsi postupka iz članka 4. uzimajući u obzir prava osumnjičenika ili okrivljenika; i

- (b) istražna mjera navedena ili istražne mjere navedene u EIN-u mogle su biti određene [pod istim uvjetima] u sličnom domaćem slučaju.
2. Tijelo izdavatelj u svakom pojedinom slučaju ocjenjuje uvjete iz stavka 1.
3. Ako tijelo izvršitelj ima razloga vjerovati da uvjeti iz stavka 1. nisu ispunjeni, ono se može savjetovati s tijelom izdavateljem o važnosti izvršenja EIN-a. Nakon tog savjetovanja tijelo izdavatelj može donijeti odluku o povlačenju EIN-a.”
- 9 U članku 9. navedene direktive, naslovljenom „Priznavanje i izvršenje”, u staccima 1. do 3., propisuje se:
- „1. Tijelo izvršitelj priznaje EIN, prosljeđen u skladu s ovom Direktivom, ne zahtijevajući nikakve dodatne formalnosti te osigurava njegovo izvršenje na isti način i pod jednakim uvjetima kao da je dotičnu istražnu mjeru odredilo tijelo države izvršiteljice, osim ako se to tijelo odluči pozvati na jedan od razloga za nepriznavanje ili neizvršenje ili na jedan od razloga za odgodu predviđenih u ovoj Direktivi.
2. Tijelo izvršitelj pridržava se formalnosti i postupaka koje je tijelo izdavatelj izričito navelo, osim ako je drukčije predviđeno u ovoj Direktivi i pod uvjetom da te formalnosti i postupci nisu u suprotnosti s temeljnim načelima prava države izvršiteljice.
3. Kada tijelo izvršitelj primi EIN koji nije izdalo tijelo izdavatelj kako je navedeno u članku 2. točki (c), tijelo izvršitelj vraća EIN državi izdavateljici.”
- 10 U članku 10. te direktive, naslovljenom „Primjena neke druge vrste istražne mjere”, u staccima 1., 3. i 4., utvrđuje se:
- „1. Kad god je to moguće, tijelo izvršitelj primjenjuje istražnu mjeru različitu od mjere predviđene u EIN-u, kada:
- (a) istražna mjera navedena u EIN-u ne postoji prema pravu države izvršiteljice; ili
- (b) istražna mjera navedena u EIN-u ne bi bila dostupna u sličnom domaćem slučaju.
- [...]
3. Tijelo izvršitelj također može primijeniti istražnu mjeru različitu od mjere navedene u EIN-u kada bi se istražnom mjerom koju je odabralo tijelo izvršitelj postigao isti rezultat kao istražnom mjerom koja je navedena u EIN-u, ali sredstvima koja su manje nametljiva.
4. Kada se tijelo izvršitelj odluči za mogućnost iz stavaka 1. i 3., o tome prvo obavješćuje tijelo izdavatelja koje može odlučiti povući ili dopuniti EIN.”
- 11 U članku 11. Direktive 2014/41, naslovljenom „Razlozi za nepriznavanje ili neizvršenje”, navode se u njegovu stavku 1. razlozi za nepriznavanje ili neizvršenje europskog istražnog naloga u državi izvršiteljici. Kao jedan od tih razloga u točki (f) te odredbe navodi se „postoj[anje] opravdani[h] razlo[ga] za sumnju da bi izvršenje istražne mjere navedene u EIN-u bilo nepodudarno s obvezama države izvršiteljice u skladu s člankom 6. UEU-a i Poveljom.”
- 12 Članak 14. te direktive, naslovljen „Pravna sredstva”, glasi kako slijedi:
- „1. Države članice osiguravaju da su pravna sredstva, jednaka onima koja su dostupna u sličnom domaćem slučaju, primjenjiva na istražne mjere navedene u EIN-u.

2. Materijalnopravne razloge za izdavanje EIN-a moguće je dovesti u pitanje samo u postupku pokrenutom u državi izdavateljici, ne dovodeći u pitanje jamstva temeljnih prava u državi izvršiteljici.
 3. Ako se time ne bi narušila potreba za osiguravanjem povjerljivosti istrage prema članku 19. stavku 1., tijelo izdavatelj i tijelo izvršitelj poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi se osiguralo dostavljanje informacija o mogućnostima upotrebe pravnih sredstava na temelju nacionalnog prava kada ona postanu primjenjiva te pravovremeno, kako bi se osiguralo njihovo djelotvorno korištenje.
 4. Države članice osiguravaju da su rokovi za upotrebu pravnog sredstva identični onima predviđenima za slične domaće slučajeve te da se primjenjuju na način kojim se jamči da dotične osobe mogu djelotvorno primjenjivati ta pravna sredstva.
 5. Tijelo izdavatelj i tijelo izvršitelj međusobno se obavješćuju o pravnim sredstvima koja se upotrebljavaju protiv izdavanja, priznanja ili izvršenja EIN-a.
 6. Pravno osporavanje ne suspendira izvršenje istražne mjere, osim ako je tako predviđeno u sličnim domaćim slučajevima.
 7. Država izdavateljica uzima u obzir uspješno osporavanje priznanja ili izvršenja EIN-a u skladu sa svojim nacionalnim pravom. Ne dovodeći u pitanje nacionalna postupovna pravila, države članice osiguravaju da se u kaznenom postupku u državi izdavateljici, pri procjeni dokaza pribavljenih putem EIN-a, poštuju prava obrane i pravičnost postupka.”
- 13 U člancima 22. i 23. navedene direktive sadržane su posebne odredbe o privremenom premještanju u državu izdavateljicu odnosno državu izvršiteljicu osoba kojima je oduzeta sloboda radi provođenja istražne mjere.

Nacionalno pravo

Njemačko pravo

- 14 U članku 146. Gerichtsverfassungsgesetza (Zakon o ustrojstvu sudova) propisuje se da djelatnici državnog odvjetništva moraju postupati u skladu sa službenim uputama svojih nadređenih.
- 15 U skladu s člankom 147. tog zakona:
- „Pravo nadzora i usmjeravanja ima:
1. savezni ministar pravosuđa i zaštite potrošača u odnosu na saveznog glavnog državnog odvjetnika i savezne državne odvjetnike;
 2. pravosudna uprava savezne zemlje u odnosu na sve djelatnike državnog odvjetništva savezne zemlje o kojoj je riječ;
 3. najviše rangirani djelatnik državnog odvjetništva pri visokim zemaljskim sudovima i zemaljskim sudovima u odnosu na sve djelatnike državnog odvjetništva pri okružnom sudu o kojem je riječ.”

Austrijsko pravo

- 16 Direktiva 2014/41 prenesena je u austrijsko pravo izmjenom Bundesgesetzes über die Justizielle Zusammenarbeit in Strafsachen mit den Mitgliedstaaten der Europäischen Union (Savezni zakon o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije) od 15. svibnja 2018. (BGBl. I, 28/2018.).
- 17 Člankom 55. stavkom 3. tog zakona određuje se:
- „Ako u državi izdavateljici postupak ne vodi pravosudno tijelo, europski istražni nalog može se izvršiti samo ako je protiv odluke tijela izdavatelja moguće pokrenuti postupak pred sudom i ako je odluku o provođenju istrage odobrilo pravosudno tijelo države izdavateljice.”

Glavni postupak i prethodno pitanje

- 18 Državno odvjetništvo u Hamburgu vodi kaznenu istragu protiv osobe A i drugih nepoznatih počinitelja zbog prijevare. Oni su osumnjičeni da su u srpnju 2018., koristeći se nezakonito stečenim podacima i s prijevarnom namjerom, krivotvorili 13 platnih naloga na temelju kojih je 9775,05 eura preneseno na bankovni račun otvoren na ime osobe A u austrijskoj banci ili je na njega tek trebalo biti preneseno.
- 19 Radi provođenja istrage u tom predmetu Državno odvjetništvo u Hamburgu 15. svibnja 2019. izdalo je europski istražni nalog koji je prosljeđen Staatsanwaltschaftu Wien (Državno odvjetništvo u Beču, Austrija). Tom odlukom Državno odvjetništvo u Hamburgu zahtijeva od Državnog odvjetništva u Beču da mu proslijedi preslike izvadaka predmetnog bankovnog računa za razdoblje od 1. lipnja do 30. rujna 2018.
- 20 Iz odluke o upućivanju zahtjeva proizlazi da se prema Strafprozessordnungu (austrijski Zakonik o kaznenom postupku) banku može obvezati na prosljeđivanje izvadaka bankovnog računa samo na temelju istražne mjere koju mora odrediti državno odvjetništvo na temelju sudskog odobrenja. Stoga austrijsko državno odvjetništvo ne može odrediti tu istražnu mjeru ako ne postoji sudsko odobrenje.
- 21 Državno odvjetništvo u Beču 31. svibnja 2019. zatražilo je od Landesgerichta für Strafsachen Wien (Zemaljski kazneni sud u Beču, Austrija), odnosno suda koji je uputio zahtjev u ovom predmetu, da odobri navedenu istražnu mjeru kako bi moglo naložiti dotičnoj banci dostavu bankovnih izvadaka na koje se odnosi europski istražni nalog.
- 22 Međutim, sud koji je uputio zahtjev pita se može li se Državno odvjetništvo u Hamburgu, koje je izdalo taj europski istražni nalog, smatrati „pravosudn[im] tijelo[m]” u smislu članka 1. stavka 1. Direktive 2014/41. Taj se sud također pita može li to državno odvjetništvo biti obuhvaćeno pojmom „tijelo izdavatelj” u smislu članka 2. točke (c) te direktive, a osobito pojmom „javni tužitelj” iz točke (i) potonje odredbe, s obzirom na to da u skladu s člancima 146. i 147. Zakona o ustrojstvu sudova koji je na snazi u Njemačkoj to državno odvjetništvo može od Justizsenatora von Hamburg (ministar pravosuđa u Hamburgu) primati upute, uključujući za pojedinačne slučajeve.
- 23 Taj sud u tom pogledu ističe da iz zajedničkog tumačenja članka 1. stavka 1. i članka 2. točke (c) Direktive 2014/41 proizlazi da europski istražni nalog mora izdati sudac, sud, istražni sudac ili javni tužitelj odnosno da ga mora potvrditi jedno od tih tijela kako bi ga se moglo izvršiti.
- 24 Međutim, navedeni sud naglašava da iako se u Direktivi 2014/41 navodi da je europski istražni nalog „sudska” odluka, njome se ipak predviđa da takvu odluku može izdati javni tužitelj ili je potvrditi, pri čemu sva državna odvjetništva država članica ne ispunjavaju sve kriterije koje moraju zadovoljiti suci

odnosno sudovi, osobito kriterij neovisnosti koji na vanjskom planu pretpostavlja da predmetno tijelo obavlja svoje dužnosti posve samostalno i da pritom ne podliježe hijerarhijskoj vezi odnosno podređenosti u odnosu na ikoga te da ne prima naloge ili upute ikakve vrste.

- 25 U tom pogledu sud koji je uputio zahtjev smatra da se na europski istražni nalog primjenjuju razlozi iz presuda Suda od 27. svibnja 2019., OG i PI (Državna odvjetništva u Lübecku i Zwickau) (C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456) i od 27. svibnja 2019., PF (Glavni državni odvjetnik Litve) (C-509/18, EU:C:2019:457), koje su se odnosile na europski uhidbeni nalog iz Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL 2002., L 190, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 83. i ispravak SL 2013., L 222, str. 14.).
- 26 Naime, Direktiva 2014/41 i Okvirna odluka 2002/584 počivaju na istim načelima uzajamnog priznavanja i povjerenja. U njima se upotrebljavaju isti pojmovi „pravosudno tijelo” i „tijelo izdavatelj” [odnosno „tijelo koje izdaje uhidbeni nalog”] te sadržavaju iscrpan popis razloga na temelju kojih država izvršiteljica može odbiti izvršenje europskog istražnog naloga odnosno europskog uhidbenog naloga.
- 27 Međutim, sud koji je uputio zahtjev naglašava da se u Direktivi 2014/41, a za razliku od Okvirne odluke 2002/584, javnim tužiteljima izričito pripisuje svojstvo „tijel[a] izdavatelj[a]” i omogućuje izdavanje odnosno potvrđivanje europskog istražnog naloga. On smatra da bi se ta direktiva stoga mogla tumačiti na način da u njezinu okviru nije relevantno pitanje je li javni tužitelj izložen opasnosti od podložnosti pojedinačnim uputama izvršne vlasti.
- 28 Taj sud usto navodi da je zahtjev koji se odnosi na neovisnost tijela koje izdaje europski uhidbeni nalog opravdan teškim zadiranjima u temeljna prava osobe na koju se odnosi takav nalog, koji podrazumijeva oduzimanje njezine slobode i transfer u drugu državu članicu. On smatra da istovrsna zadiranja postoje pri europskom istražnom nalogu, koji obuhvaća sve istražne mjere, uključujući pretragu, vizualni odnosno zvučni nadzor odnosno nadzor telekomunikacija.
- 29 Sud koji je uputio zahtjev također pojašnjava da bi se europski istražni nalog o kojem je riječ u glavnom postupku morao izvršiti u Austriji ako bi se Državno odvjetništvo u Hamburgu moralo smatrati „pravosudn[im] tijel[om]” u smislu Direktive 2014/41 i članka 55. stavka 3. Saveznog zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije, s obzirom na to da su ispunjene sve druge pretpostavke predviđene nacionalnim pravom.
- 30 U tim okolnostima Landesgericht für Strafsachen Wien (Zemaljski kazneni sud u Beču) odlučio je prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Trebali li pojam ‚pravosudno tijelo’ u smislu članka 1. stavka 1. [Direktive 2014/41] i pojam ‚javni tužitelj’ u smislu članka 2. točke (c) podtočke i. navedene direktive tumačiti na način da su njima obuhvaćena i državna odvjetništva države članice koja su, u okviru donošenja odluke o izdavanju europskog istražnog naloga, izravno ili neizravno izložena riziku podređenosti nalogima ili pojedinačnim uputama izvršne vlasti, poput ministra pravosuđa u Hamburgu?”

Postupak pred Sudom

- 31 Sud koji je uputio zahtjev zatražio je da Sud o ovom predmetu odluči u ubrzanom postupku primjenom članka 105. stavka 1. Poslovnika Suda.
- 32 U potporu svojem zahtjevu taj sud navodi, kao prvo, da postoje brojni istražni postupci u kojima se postavlja isto pitanje kao što je to ono na koje se odnosi ovaj zahtjev za prethodnu odluku, a tiče se utvrđivanja obveznosti izvršenja europskih istražnih naloga koje izdaju njemačka državna odvjetništva.

Usto, to je pitanje također važno za druge države članice u kojima su, poput Njemačke, državna odvjetništva izložena opasnosti od podložnosti pojedinačnim uputama izvršne vlasti. Kao drugo, takvi se postupci moraju zbog zadiranja tijekom istražnih postupaka u temeljna prava traženih osoba okončati u najkraćim rokovima, kao što se to predviđa i austrijskim pravom.

- 33 Iz članka 105. stavka 1. Poslovnika proizlazi da na zahtjev suda koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku ili, iznimno, po službenoj dužnosti, predsjednik Suda može, kad priroda predmeta zahtijeva postupanje u kratkim rokovima, nakon što sasluša suca izvjestitelja i nezavisnog odvjetnika, odlučiti da se o tom zahtjevu, iznimno od odredaba navedenog Poslovnika, odluči u ubrzanom postupku.
- 34 Predsjednik Suda odlučio je 6. rujna 2019., nakon što je saslušao suca izvjestitelja i nezavisnog odvjetnika, odbiti zahtjev nacionalnog suda naveden u točki 31. ove presude.
- 35 Naime, s jedne strane, razlog koji se temelji na tome da se zahtjev za prethodnu odluku odnosi na izvršenje europskog istražnog naloga i stoga zahtijeva žurni odgovor ne može sam po sebi biti dovoljan kako bi se opravdalo da se o ovom predmetu odluči u ubrzanom postupku iz članka 105. stavka 1. Poslovnika s obzirom na to da je taj postupak postupovni instrument namijenjen rješavanju situacije izvanredne žurnosti (vidjeti po analogiji rješenje predsjednika Suda od 20. rujna 2018., *Minister for Justice and Equality, C-508/18 i C-509/18*, neobjavljeno, EU:C:2018:766, t. 11. i navedenu sudsku praksu).
- 36 S druge strane, iz ustaljene sudske prakse Suda proizlazi da značajan broj osoba ili pravnih situacija na koje će se možda odnositi odluka koju sud koji je uputio zahtjev mora donijeti nakon što je pred Sudom pokrenuo postupak za prethodnu odluku ne može, kao takav, predstavljati iznimnu okolnost koja opravdava korištenje ubrzanog postupka. Isto vrijedi i za značajan broj predmeta koji bi mogli biti suspendirani u očekivanju odluke Suda o zahtjevu za prethodnu odluku (rješenje predsjednika Suda od 20. rujna 2018., *Minister for Justice and Equality, C-508/18 i C-509/18*, neobjavljeno, EU:C:2018:766, t. 14. i navedena sudska praksa).
- 37 Međutim, predsjednik Suda odlučio je da se o ovom predmetu odluči u ubrzanom postupku primjenom članka 53. stavka 3. Poslovnika.

O prethodnom pitanju

- 38 Svojim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 1. stavak 1. i članak 2. točku (c) Direktive 2014/41 tumačiti na način da je javni tužitelj države članice odnosno, općenitije, javno tužiteljstvo države članice obuhvaćeno pojmovima „pravosudno tijelo” i „tijelo izdavatelj” u smislu tih odredbi, neovisno o mogućem postojanju odnosa zakonske podređenosti između tog javnog tužitelja odnosno tog javnog tužiteljstva i izvršne vlasti te države članice i izloženosti navedenog javnog tužitelja odnosno navedenog javnog tužiteljstva opasnosti od izravne ili neizravne podložnosti pojedinačnim nalogima ili uputama te vlasti u okviru donošenja europskog istražnog naloga.
- 39 Uvodno valja podsjetiti da je predmet te direktive, kao što to proizlazi iz njezinih uvodnih izjava 5. do 8., zamjena postojećeg rascjepkanog i kompliciranog okvira za prikupljanje dokaza u kaznenim predmetima s prekograničnim elementima te olakšanje i ubrzanje pravosudne suradnje uspostavljanjem pojednostavnjenog i učinkovitijeg sustava utemeljenog na jedinstvenom instrumentu pod nazivom „europski istražni nalog”, kako bi se pridonijelo ostvarenju nastojanja da Unija postane područje slobode, sigurnosti i pravde na temelju visokog stupnja povjerenja koje mora postojati među državama članicama.

- 40 U tom pogledu iz uvodnih izjava 2., 6. i 19. navedene direktive proizlazi, među ostalim, da je europski istražni nalog instrument pravosudne suradnje u kaznenim stvarima iz članka 82. stavka 1. UFEU-a, koja se temelji na načelu uzajamnog priznavanja presuda i sudskih odluka. To je načelo temelj pravosudne suradnje u kaznenim stvarima, koja se, pak, temelji na uzajamnom povjerenju i oborivoj pretpostavci sukladnosti drugih država članica s pravom Unije i, posebno, s temeljnim pravima.
- 41 U tom se kontekstu člankom 1. stavkom 1. Direktive 2014/41 utvrđuje da je europski istražni nalog sudska odluka koju izdaje ili potvrđuje pravosudno tijelo države članice radi izvršavanja jedne ili nekoliko posebnih istražnih mjera u drugoj državi članici u svrhu pribavljanja dokaza u skladu s odredbama te direktive, uključujući one koje koji su već u posjedu nadležnih tijela države izvršiteljice.
- 42 Člankom 2. točkom (c) te direktive definira se za njezine potrebe pojam „tijelo izdavatelj”, pri čemu se u podtočki ii. te odredbe navodi da u slučaju kada europski istražni nalog izdaje bilo koje drugo nadležno tijelo osim tijela iz podtočke i. navedene odredbe, taj nalog mora potvrditi „pravosudno tijelo” prije prosljeđivanja tijelu izvršitelju.
- 43 Prema članku 1. stavku 2. Direktive 2014/41, države članice izvršavaju europski istražni nalog na temelju načela uzajamnog priznavanja i u skladu s odredbama te direktive.
- 44 Konkretno, na temelju članka 9. stavka 1. Direktive 2014/41, tijelo izvršitelj priznaje europski istražni nalog ne zahtijevajući nikakve dodatne formalnosti te osigurava njegovo izvršenje na isti način i pod jednakim uvjetima kao da je dotičnu istražnu mjeru odredilo tijelo države izvršiteljice. Međutim, na temelju te iste odredbe to tijelo može odlučiti ne izvršiti europski istražni nalog pozivajući se na jedan od razloga za nepriznavanje ili neizvršenje ili na jedan od razloga za odgodu predviđenih u toj direktivi.
- 45 Usto, člankom 9. stavkom 3. Direktive 2014/41 propisuje se da kada tijelo izvršitelj primi europski istražni nalog koji nije izdalo tijelo izdavatelj kako je navedeno u članku 2. točki (c) te direktive, tijelo izvršitelj vraća europski istražni nalog državi izdavateljici.
- 46 Iz prethodnih razmatranja proizlazi, s jedne strane, da se europski istražni nalog može izvršiti samo ako je tijelo koje ga izdaje „tijelo izdavatelj” u smislu članka 2. točke (c) navedene direktive i, s druge strane, ako takav europski istražni nalog izdaje tijelo izdavatelj koje nije tijelo iz podtočke i. te odredbe, taj nalog mora potvrditi „pravosudno tijelo” prije njegova prosljeđivanja u svrhu izvršenja u drugoj državi članici.
- 47 U ovom se slučaju postavljeno pitanje u biti odnosi na odgovor na pitanje ispunjava li javni tužitelj države članice odnosno, općenitije, javno tužiteljstvo države članice uvjete pojmova „pravosudno tijelo” i „tijelo izdavatelj” u smislu, odgovarajuće, članka 1. stavka 1. i članka 2. točke (c) Direktive 2014/41, iako je u odnosu zakonske podređenosti u pogledu izvršne vlasti te države članice, što ga izlaže opasnosti od izravne ili neizravne podložnosti pojedinačnim nalogima ili uputama te vlasti u okviru donošenja europskog istražnog naloga.
- 48 To se pitanje postavlja jer se, kao što to proizlazi iz točke 25. ove presude, sud koji je uputio zahtjev pita u kontekstu Direktive 2014/41 o primjenjivosti sudske prakse iz presuda od 27. svibnja 2019., OG i PI (Državna odvjetništva u Lübecku i Zwickau) (C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, t. 90.), i od 27. svibnja 2019., PF (Glavni državni odvjetnik Latvije) (C-509/18, EU:C:2019:457, t. 57.), u kojima je Sud pojam „pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog” iz članka 6. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 tumačio na način da ne obuhvaća državna odvjetništva države članice koja su u okviru donošenja odluke o izdavanju europskog uhidbenog naloga izložena takvoj opasnosti.
- 49 Prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, prilikom tumačenja odredbe prava Unije valja uzeti u obzir ne samo njezin tekst nego i kontekst te ciljeve propisa kojeg je ona dio (presuda od 3. ožujka 2020., X (Europski uhidbeni nalog – Dvostruka kažnjivost), C-717/18, EU:C:2020:142, t. 21. i navedena sudska praksa).

- 50 Kad je riječ, kao prvo, o tekstu odredaba iz točke 47. ove presude, valja istaknuti da se u Okvirnoj odluci 2002/584, konkretno u njezinu članku 6. stavku 1., koristi pojam „pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog”, pri čemu se ne navode tijela obuhvaćena tim pojmom, a da se u članku 2. točki (c) podtočki i. Direktive 2014/41 izričito propisuje da je javni tužitelj jedno od tijela, poput suca, suda ili istražnog suca, za koje se smatra da je „tijelo izdavatelj”.
- 51 Potonjom je odredbom pojam „tijelo izdavatelj” uvjetovan jedino time da su sud i osobe koje obavljaju dužnost suca, istražnog suca i javnog tužitelja nadležni u dotičnom predmetu.
- 52 Dakle, ako je na temelju nacionalnog prava javni tužitelj države članice ili, općenitije, javno tužiteljstvo te države članice nadležno za određivanje istražnih mjera radi prikupljanja dokaza u određenom predmetu, ono je obuhvaćeno pojmom „tijelo izdavatelj” u smislu članka 2. točke (c) podtočke i. Direktive 2014/41.
- 53 Također, iz teksta članka 2. točke (c) podtočke ii. te direktive proizlazi da je javni tužitelj jedno od „pravosudn[ih] tijel[a]” koja su ovlaštena potvrditi europski istražni nalog, prije nego što ga se proslijedi tijelu izvršitelju, ako je tu odluku izdalo tijelo izdavatelj koje nije jedno od tijela iz podtočke i. te odredbe.
- 54 Valja utvrditi da se ni u podtočki i. ni u podtočki ii. tog članka 2. točke (c) kvalificiranje javnog tužitelja kao „tijel[a] izdavatelj[a]” odnosno „pravosudno[g] tijel[a]” u svrhe Direktive 2014/41 ne uvjetuje nepostojanjem odnosa njegove zakonske podređenosti u pogledu izvršne vlasti države članice kojoj pripada.
- 55 Također, iz zajedničkog tumačenja članka 1. stavka 1. i članka 2. točke (c) podtočaka i. i ii. Direktive 2014/41 proizlazi da izdavanje ili potvrđivanje europskog istražnog naloga koje provodi javni tužitelj daje tom nalogu svojstvo sudske odluke.
- 56 Kad je riječ, kao drugo, o kontekstu u kojem se nalaze te odredbe, valja istaknuti, na prvom mjestu, da na temelju Direktive 2014/41 izdavanje ili potvrđivanje europskog istražnog naloga podliježe postupku i jamstvima koji su različiti od onih kojima se uređuje izdavanje europskog uhidbenog naloga. Tom se direktivom propisuju posebne odredbe kako bi se osiguralo da javni tužitelj, poput onog iz članka 2. točke (c) navedene direktive, izdaje ili potvrđuje europski istražni nalog uz jamstva koja se odnose na donošenje sudskih odluka, osobito ona koja se odnose na poštovanje temeljnih prava dotične osobe i, među ostalim, prava na djelotvornu sudsku zaštitu.
- 57 Ponajprije, na temelju članka 6. stavka 1. Direktive 2014/41, u vezi s njezinim člankom 2. točkom (c) i uvodnom izjavom 11., to izdavanje ili potvrđivanje podliježe dvostrukom uvjetu, odnosno, s jedne strane, ono mora biti potrebno i proporcionalno svrsi postupaka, osobito kaznenih, koji se navode u članku 4. navedene direktive, uzimajući u obzir prava osumnjičenika ili okrivljenika i, s druge strane, jedna ili više istražnih mjera navedenih u europskom istražnom nalogu mogle su biti određene pod istim uvjetima u sličnom domaćem slučaju.
- 58 Dakle, kada javni tužitelj, poput onog iz članka 2. točke (c) Direktive 2014/41, izdaje ili potvrđuje europski istražni nalog, on mora osigurati poštovanje nacionalnih postupovnih jamstava, koja moraju biti u skladu s direktivama koje se tiču postupovnih prava u kaznenom postupku, navedenima u uvodnoj izjavi 15. te direktive.
- 59 Također, kao što se na to, osim toga, podsjeća u uvodnim izjavama 12. i 39. navedene direktive, on mora osigurati poštovanje prava sadržanih u Povelji, a konkretno prava na pretpostavku nedužnosti i prava na obranu, koja su predviđena njezinim člankom 48. Usto, svako ograničenje pri ostvarivanju tih prava istražnom mjerom određenom u skladu s tom direktivom mora poštovati zahtjeve predviđene u

članku 52. stavku 1. Povelje, što osobito podrazumijeva da predmetno ograničenje mora, podložno načelu proporcionalnosti, biti potrebno i zaista odgovarati cilju od općeg interesa koje priznaje Unija ili potrebi zaštite prava i sloboda drugih osoba.

- 60 Nadalje, člankom 14. stavkom 1. Direktive 2014/41, u vezi s njezinom uvodnom izjavom 22., propisuje se općenita obveza država članica da osiguraju da su pravna sredstva, jednaka onima koja su dostupna u sličnom domaćem slučaju, primjenjiva na istražne mjere navedene u europskom istražnom nalogu.
- 61 U skladu s člankom 14. stavkom 3. te direktive, tijelo izdavatelj mora osigurati da osobe na koje se odnosi takav nalog raspolažu dostatnom informacijom u pogledu pravnih sredstava i rokovima za njihovo podnošenje protiv takvog naloga, koja su predviđena nacionalnim pravom, kako bi se zajamčilo djelotvorno ostvarivanje njihova prava na pravno sredstvo.
- 62 Naposljetku, u skladu s člankom 14. stavkom 7. navedene direktive, država izdavateljica mora uzeti u obzir uspješno osporavanje priznanja ili izvršenja europskog istražnog naloga u skladu sa svojim nacionalnim pravom. Dakle, ne dovodeći u pitanje nacionalna postupovna pravila, države članice moraju osigurati da se u kaznenom postupku u državi izdavateljici poštuju prava obrane i pravičnost postupka pri procjeni dokaza pribavljenih europskim istražnim nalogom.
- 63 Iz odredbi Direktive 2014/41, navedenih u točkama 57. do 62. ove presude, proizlazi da javni tužitelj, poput onog iz članka 2. točke (c) te direktive, koji izdaje ili potvrđuje europski istražni nalog mora uzeti u obzir načelo proporcionalnosti i temeljna prava dotične osobe, osobito ona priznata Poveljom, i da se protiv njegove odluke moraju moći podnijeti djelotvorna pravna sredstva, barem jednaka onima koja su dostupna u okviru sličnog nacionalnog postupka.
- 64 Na drugom mjestu, iako je europski istražni nalog instrument koji se temelji na načelima uzajamnog povjerenja i priznavanja, čije izvršenje predstavlja pravilo, a neizvršenje je zamišljeno kao iznimka koja se mora usko tumačiti (vidjeti, po analogiji, presudu od 27. svibnja 2019., OG i PI (Državna odvjetništva u Lübecku i Zwickau), C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, t. 45. i navedenu sudsku praksu), odredbama Direktive 2014/41 ipak se omogućuje tijelu izvršitelju i, šire, državi izvršiteljici da osiguraju poštovanje načela proporcionalnosti te postupovnih i temeljnih prava dotične osobe.
- 65 Najprije, iz članka 2. točke (d) Direktive 2014/41 proizlazi da se za postupak izvršenja europskog istražnog naloga može zahtijevati sudsko odobrenje u državi izvršiteljici ako je tako predviđeno njezinim nacionalnim pravom. Kao što to proizlazi iz odluke o upućivanju zahtjeva, takav je slučaj s austrijskim pravom u kojem se izvršenje određenih istražnih mjera, poput zahtjeva za dostavu informacija o bankovnom računu, uvjetuje sudskim odobrenjem.
- 66 Nadalje, u skladu s člankom 6. stavkom 3. te direktive, ako tijelo izvršitelj ima razloga vjerovati da uvjeti iz stavka 1. tog članka nisu ispunjeni, osobito uvjet da je istražna mjera potrebna i proporcionalna svrsi postupka zbog kojeg je određena, uzimajući u obzir prava dotične osobe, ono se može savjetovati s tijelom izdavateljem o važnosti izvršenja europskog istražnog naloga, što može, ovisno o slučaju, dovesti do toga da tijelo izdavatelj donese odluku o njegovu povlačenju.
- 67 Na temelju članka 10. navedene direktive, tijelo izvršenja može primijeniti i istražnu mjeru različitu od mjere predviđene u europskom istražnom nalogu. Ta je mogućnost osobito otvorena, kao što to proizlazi iz stavka 3. tog članka, u vezi s uvodnom izjavom 10. te direktive, kada tijelo izvršitelj ocijeni da bi se tom drugom istražnom mjerom mogao postići isti rezultat kao mjerom navedenom u europskom istražnom nalogu sredstvima kojima se manje zadire u temeljna prava.
- 68 Naposljetku, u skladu s člankom 11. stavkom 1. točkom (f) navedene direktive, priznavanje ili izvršavanje europskog istražnog naloga može se odbiti u državi izvršiteljici ako postoje opravdani razlozi za sumnju da bi izvršenje istražne mjere navedene u europskom istražnom nalogu bilo nepodudarno s obvezama države izvršiteljice u skladu s člankom 6. UEU-a i Poveljom.

- 69 Uzimajući u obzir elemente navedene u točkama 57. do 68. ove presude, članak 1. stavak 1. i članak 2. točka (c) Direktive 2014/41 dio su normativnog okvira koji sadržava skup jamstava, kako u fazi izdavanja ili potvrđivanja tako i u fazi izvršenja europskog istražnog naloga, radi osiguranja zaštite temeljnih prava dotične osobe.
- 70 Što se tiče, kao treće, cilja Direktive 2014/41, njome se nastoji zajamčiti, kao što se na to podsjeća u točkama 39. i 40. ove presude, pojednostavljena i učinkovita suradnja među državama članicama osiguranjem uzajamnog priznavanja odluka pravosudnih tijela tih država članica radi pribavljanja dokaza u kaznenim predmetima s prekograničnim elementima.
- 71 Kao što je to naglašeno u uvodnoj izjavi 34. te direktive, njome se propisuju samo privremene mjere s ciljem prikupljanja dokaza. Usto, u skladu s njezinim člankom 1. stavkom 3., izdavanje europskog istražnog naloga može zatražiti osumnjičenik ili okrivljenik, ili odvjetnik u njegovo ime. Kao što je to naveo nezavisni odvjetnik u točki 71. svojeg mišljenja, takva mjera može se odrediti u interesu dotične osobe.
- 72 Osim toga, valja naglasiti da se europskim istražnim nalogom koji je uređen Direktivom 2014/41 nastoji u okviru kaznenog postupka postići cilj koji je različit od cilja europskog uhidbenog naloga koji je uređen Okvirnom odlukom 2002/584. Naime, u skladu s člankom 1. stavkom 1. Okvirne odluke 2002/584 cilj europskog uhidbenog naloga je uhićenje i predaja tražene osobe radi vođenja kaznenog progona, izvršenja kazne zatvora ili naloga za oduzimanje slobode, a u skladu s člankom 1. stavkom 1. Direktive 2014/41 cilj europskog istražnog naloga je izvršavanje jedne ili nekoliko posebnih istražnih mjera u svrhu pribavljanja dokaza.
- 73 Doista, europski istražni nalog u načelu može, kao što to proizlazi iz članaka 3. i 4. Direktive 2014/41, obuhvatiti svaku istražnu mjeru u svrhu, među ostalim, kaznenih postupaka. Također, neke od tih mjera mogu predstavljati zadiranje jer povređuju, među ostalim, pravo na privatni život odnosno pravo na vlasništvo dotične osobe. Međutim, kao što su to navele sve zainteresirane osobe koje su podnijele očitovanja Sudu, europskim istražnim nalogom se, za razliku od europskog uhidbenog naloga, ne povređuje pravo na slobodu dotične osobe, utvrđeno u članku 6. Povelje, osim u posebnom slučaju privremenog transfera osoba kojima je već oduzeta sloboda radi provođenja istražne mjere, što je predmet posebnih jamstava u člancima 22. i 23. Direktive 2014/41.
- 74 Uzimajući u obzir tekstualne, kontekstualne i teleološke razlike navedene u prethodnim razmatranjima između Okvirne odluke 2002/584 i Direktive 2014/41, na kontekst te direktive nije prenosivo tumačenje članka 6. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584, koje je Sud zauzeo u presudama od 27. svibnja 2019., OG i PI (Državna odvjetništva u Lübecku i Zwickauu) (C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456), i od 27. svibnja 2019., PF (Glavni državni odvjetnik Latvije) (C-509/18, EU:C:2019:457), a prema kojem pojam „pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog” u smislu te odredbe ne obuhvaća javna tužiteljstva države članice koja su izložena opasnosti od podložnosti pojedinačnim uputama izvršne vlasti.
- 75 S obzirom na sve prethodno navedeno, na postavljeno pitanje valja odgovoriti da članak 1. stavak 1. i članak 2. točku (c) Direktive 2014/41 treba tumačiti na način da je javni tužitelj države članice odnosno, općenitije, javno tužiteljstvo države članice obuhvaćeno pojmovima „pravosudno tijelo” i „tijelo izdavatelj” u smislu tih odredbi, neovisno o mogućem postojanju odnosa zakonske podređenosti između tog javnog tužitelja odnosno tog javnog tužiteljstva i izvršne vlasti te države članice i izloženosti navedenog javnog tužitelja odnosno navedenog javnog tužiteljstva opasnosti od izravne ili neizravne podložnosti pojedinačnim nalogima ili uputama te vlasti u okviru donošenja europskog istražnog naloga.

Troškovi

- 76 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (veliko vijeće) odlučuje:

Članak 1. stavak 1. i članak 2. točku (c) Direktive 2014/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o Europskom istražnom nalogu u kaznenim stvarima treba tumačiti na način da je javni tužitelj države članice odnosno, općenitije, javno tužiteljstvo države članice obuhvaćeno pojmovima „pravosudno tijelo” i „tijelo izdavatelj” u smislu tih odredbi, neovisno o mogućem postojanju odnosa zakonske podređenosti između tog javnog tužitelja odnosno tog javnog tužiteljstva i izvršne vlasti te države članice i izloženosti navedenog javnog tužitelja odnosno navedenog javnog tužiteljstva opasnosti od izravne ili neizravne podložnosti pojedinačnim nalogima ili uputama te vlasti u okviru donošenja europskog istražnog naloga.

Potpisi